

gische factoren bij psychologisch persoonlijkheidsonderzoek), belendende disciplines die de storende variabelen tot eigenlijk onderzoeksdomen hebben, in het onderzoek te betrekken. De omschrijving van Debuyst veronderstelt evenwel dat de betrokken disciplines een gemeenschappelijk empirisch object hebben dat hen gelijkelijk uitwendig is; dit is het geval bij de interdisciplinaire benadering binnen de geschiedeniswetenschap of de criminologie, maar niet voor het recht.

Naast de genoemde zes artikelen hebben nog drie teksten een plaats gevonden in dit themanummer. M. Coddens valt vanuit de psycho-analyse, en aan de hand van een case-study het gebruik van de klassieke psychologie in de criminologie aan; G. Kellens stelt enkele bladzijden voor uit Bianchi's *Basismodellen in de kriminologie*, waarvan de Franse vertaling wordt voorbereid; M.-F. Rigaux schrijft over de eisen die het groeiend gebruik van de menswetenschappen in de rechtsstudie aan de opleiding van juristen stelt.

Bart Verschaffel

Studiecentrum voor Jeugdmisdadigheid, Rechten en plichten van jongeren, Colloquium georganiseerd door het S.C.J.M. Kortrijk 20-21 maart 1980, Brussel, 1980, 244 p.

Deze uitgave is de neerslag van een colloquium georganiseerd door het Studiecentrum voor Jeugdmisdadigheid 20-21 maart 1980 in Kortrijk.

Opzet van deze studiedag is een kritische doorlichting van het opvoedingsgebeuren en het rechtsstatuut van de jongere in onze samenleving. Een aantal sprekers-deskundigen leiden de materie in, waarna het publiek uitgenodigd wordt tot discussie via deelname aan onderscheiden werkgroepen.

De eerste spreker M. Traas (Gemeentelijke Universiteit en Sociale Akademie, Amsterdam) stelt 'Rechten en plichten van jongeren' in de ruimere context van de maatschappelijke evolutie. Als sfeerschepping op een tweedaags colloquium mogelijk zinvol, als artikel in een boek te algemeen en te lang uitgesponnen.

In haar pleidooi voor een jeugdrecht in plaats van een jeugdbeschermingsrecht, merkt G. De Bock (Hoogleraar R. U. G.) op dat de aankondiging gedaan in de voorbereidende werkzaamheden van de wet van 8 april 1965, m.n. dat de jeugdige als rechtssubject, drager van rechten, erkend wordt, een fictie is. Een jeugdrecht sluit nochtans een jeugdbeschermingsrecht niet uit. Zo pleit De Bock voor minderjarigheid tot 18 jaar met toekenning van bepaalde diverse rechten vanaf bepaalde diverse leeftijden, voor handelingsbekwaamheid tenzij waar nodig blijkt voor de jongere te handelen, voor de mogelijkheid specifieke straffen te voorzien, voor een experimenteerruimte voor jongeren. We verdwalen soms in detailopmerkingen, missen een overzichtelijk en coherent geheel.

De toespraak van De Bock is moeilijk leesbaar ingevolge de schematische weergave ervan. De tekst van C. Wingender (Info-Jeugd Nationaal, Gent) is vlotter geschreven. We vinden er ook een duidelijker stellingname in. Wingender behandelt uitvoerig de verschillende voorstellen die in Nederland ter tafel liggen (minderjarigheid afschaffen, geleidelijke meerderjarigheid) met de resp. pro's en contra's.

A. De Nauw en M. Chatel, beiden docerend aan de V.U.B., behandelen

resp. het recht op geheim bij gerechtelijke interventie en het recht op geheim bij hulpverlening op vraag van de jongere; twee boeiende onderwerpen, interessant weergeven, maar naar onze mening marginale thema's op een studiedag over rechten en plichten van jongeren.

Bij lectuur van de verslagen van de onderscheiden werkgroepen dringt de vraag naar de zinvolheid van de neerslag van het colloquium in een publieke uitgave zich verder op. De leek mist in het boek de noodzakelijke basisinformatie. De problematiek 'rechten en plichten van jongeren' wordt weinig systematisch behandeld.

We beseffen tijdig dat we verkeerde verwachtingen koesteren. De getrouwe weergave van een colloquium kan niet resulteren in een uitgave waar de behandelde problematiek systematisch en in al zijn aspecten besproken wordt.

De neerslag van een colloquium in boekvorm biedt op zich heel wat maatschappelijke en – op termijn – historische relevantie, in casu: hoe denken – dachten anno 1980 – basiswerkers en deskundigen – over rechten en plichten van jongeren? Daar ligt de relevantie van deze uitgave en vanuit die optiek is de lectuur van het boek interessant.

Annelies De Meyer

Agence nationale pour le développement de l'éducation permanente.

La formation dans les prisons.

Ouvrage collectif coordonné par J. G. Meilhac, Paris 1980, 204 p.

Dit werk is de weergave van vormingsprojecten die sinds 1974 in de Franse penitentiare wereld plaatsgrijpen. Om verschillende redenen is dit een merkwaardig verslag geworden.

De auteurs, en dit is een brede waaier van personen of vertegenwoordigers van groepen, die aan vormingsactiviteiten deelnemen of er professioneel mee te maken hebben hanteren een ruime conceptie van vorming die openstaat voor en rekening houdt met de heterogene samenstelling van de gevangenispopulatie, de bewaardersgroep en de verschillen in functionering van de instelling. Men demythologiseert hiermee de opvatting alsof er een ideale vorming zou bestaan.

Door de historische evolutie en rethoriek weer te geven (deel 1) waar in algemene beginselverklaringen de opleiding telkens wordt opgenomen maar zelden in zijn volledigheid wordt uitgevoerd, wordt de lezer de illusie ontnomen dat de huidige initiatieven de perfecte vervulling zouden zijn van lang gekoesterde dromen. Men benadrukt dat de recente inspanningen aansluiten bij bredere sociale bewegingen, enerzijds de wetgeving op de permanente vorming en anderzijds de penitentiare hervormingen van 1975 die grotendeels tot stand kwamen naar aanleiding van de gevangenisoprust en opstanden. Er wordt een profiel geschetst van de gedetineerde (kwantitatief en kwalitatief) in zijn opsluitingssituatie, die meer dan de bewaarder van de aangeboden mogelijkheden gebruik maakt, maar dan gemotiveerd door wellicht andere dan de officieel verwachte doelstellingen. Er wordt tot slot de nadruk gelegd op de noodzaak voor de opleider om zijn competenties en verwachtingen te doen aansluiten bij zowel de beperkte mogelijkheden van de setting als de voorschoolse ervaringen van de gedetineerde. Op die manier wordt de lezer voorbereid op de balans die een precair